

Ramon PLANES I ALBETS

UN LLIBRE DE L'ARXIU DE LA CONFRARIA DELS LLIBRETERS,
BARCELONA 1635-1662

L'any 2001 el Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, des del Servei d'Arxius de la Direcció General del Patrimoni Cultural, va comprar a un llibreter de vell barceloní el llibre documental solt que motiva aquesta nota, que només vol servir per donar notícia de la seva existència mitjançant una breu descripció. El posseïdor anterior havia estat l'adés també llibreter de vell Savall, editor que fou de la *Revista de llibreria antiquària* (Barcelona, 1980-1986), que el tenia a la seva biblioteca particular i va anotar-hi, a llapis, que el considerava ‚no venal‘. Ell en va fer fer la seva actual i, probablement, primera, enquadernació, que és de cobertes de mig pergami i tela de color marró, amb un teixell que conté la intitulació *Companyia dels llibreters. Subministres als agremiats. 1635-1662*. Es tracta d'un títol atribuït perquè el cos del llibre no en té cap. És un volum en foli, format per 163 folis sense numeració, al primer dels quals, després de la invocació *Jesús, Maria, Joseph*, hi fou escrit 2ª mà. Aquesta nota ens deu indicar l'existència, aleshores, d'una primera part, o primera mà de plec de paper del mateix llibre, la qual no sabem si s'ha conservat.

L'any 1553 fou creada la Confraria de Sant Jeroni, dels llibreters de Barcelona. El 1623 la Ciutat va concedir a aquesta confraria l'exclusiva d'estampar «salms, beceroles y misses»¹, és a dir, les obres d'estudi i devoció més difoses i populars, manta vegada reeditades, com era el cas dels Erasmes, Torrelles, llibres del Roser, etc. El llibre que comentem correspon precisament a l'administració de les existències que en tenia la confraria, amb anotació dels lliuraments que el confrare *venedor* en feia als llibreters a partir de llurs comandes i dels diners que n'obtenia per a la confraria. Aquestes anotacions del llibre abracen des del 19 d'agost de 1635 al primer dia de desembre de 1662.

Per tal d'oferir una idea més detallada del contingut del llibre, dono tot seguit el repertori dels encapçalaments que conté. Ara aquest llibre és a l'Arxiu Nacional de Catalunya.

f. {1r}: *Jesús, Maria, Joseph. 2ª mà.*

f. {2r}: *Dich jo, Joan Filló, que tinch rebut de Andreu Roure y Miquel Païsa, administradors y actós de la Companyia dels llibretés lo següent: als 19 de de [sic] agost de 1635...*

1. Miquel GONZÁLEZ Y SUGRAÑES: *Contribució a la història dels antics gremis dels arts y oficis de la ciutat de Barcelona*. Volum II. Barcelona: Llibreria Antiga y Moderna de Salvador Babra, 1918, p. 6, 24, 26.

f. [10v]: *Lo que jo, Joan Fillol, tinch rebut dels administradós de la companya des de 12 de abril de 1637, ques féu lo balans de la mercaderia se tenia en la cambre, fins als [en blanc] de [en blanc].*

f. [17v]: *Jo, Joan Fillol, llibreter, tinch rebut dels aministradós de la companya als 8 de juliol de 1638 lo següent.*

f. [18v]: *Jo, Joan Fillol, llibreter, tinch rebut dels aministradós de la companya lo següent.*

f. [19v]: *Jo, Joan Fillol, llibreter, tinch rebut dels aministradós de la companya los llibres següens.*

f. [20v]: *Jo, Joan Fillol, llibreter, tinch rebut dels aministradós de la companya los llibres següens.*

f. [21v]: *Jo, Joan Fillol, llibreter, tinch rebut dels aministradós de la companya los llibres següens.*

f. [22v]: *Jo, Joan Fillol, llibreter, tinch rebut dels aministradós de la companya dels llibretés los llibres següens.*

f. [23v]: *Jo, Joan Fillol, tinch rebut dels senyors aministradós de la companya dels llibretés los llibres següens.*

f. [24v]: *Jo, Joan Fillol, llibreter, tinc rebut dels aministradós de la companya los llibres següens.*

f. [25v]: *Jo, Joan Fillol, tinc rebut dels aministradós de la companya los llibres següens.*

f. [26v]: *Jo, Joan Fillol, tinch rebut dels aministradós de la companya, que és mossèn Andreu Roure y mossèn Miquel Païsa, los llibres següens.*

f. [27v]: *Jo, Joan Fillol, tinch rebut dels aministradós de la companya, qui són mossèn Roure y mossèn Païsa...*

f. [28v]: *Jo, Joan Fillol, tinch rebut de mossèn Roure y mossèn Païsa, com haministradós de la companya dels llibretés...*

f. [29v]: *Jo, Joan Fillol, tinch rebut de mossèn Roure y mossèn Païsa, com haministradós de la companya dels llibretés...*

f. [30v]: *Jo, Joan Fillol, tinc rebut dels aministradós de la companya dels llibretés, qui és mossèn Andreu Roure y mossèn Miquel Païsa...*

f. [31v]: *Jo, Joan Fillol, tinch rebut de mossèn Roure y mossèn Païsa, aministradós de la companya dels llibreter(s)...*

f. [32v]: *Jo, Joan Fillol, tinc rebut dels sobredits aministradós de la companya dels llibretés a 11 de juliol 1641.*

f. [33v]: *Jo, Joan Fillol, llibreter, tinch rebut dels aministradós de la companya dels llibretés, que és mossèn Andreu Roure y mossèn Miquel Païsa, llibreter...*

f. [34v]: *Dich jo, Joan Fillol, que tinch rebut dels aministradós de la companya als 24 de janer 1642.*

f. [35v]: *Jo, Joan Fillol, tinc rebut dels haministradós de la companya...*

f. [37v]: *Present de mi, Francesc Manescal, librater de la confraria de Sant Hierònim, à rebut mossèn Juan Fillol, venedor de dita confraria, dels aministradors, que són mossèn Luch Duran y mossèn Juan Saperca, los llibres següens.*

f. [38v]: *Jo, Joan Fillol, tinch rebut dels aministradós.*

- f. [39v]: *Jo, Joan Fillol, tinc rebut dels aministradós de la confraria los llibres següens.*
- f. [40v]: *Jo, Joan Fillol, tinc rebut dels aministradós de de [sic] la confraria los llibres següens.*
- f. [41v]: *Jo, Joan Fillol, tinc rebut dels haministradors de la confraria los llibre(s) següens.*
- f. [42v]: *Vuy, a 10 de mars, se à antragat a mossèn Juan Fillol lo següent.*
- f. [43v]: *Vuy, a 8 de agost 1644 à pres mossèn Juan Fillol lo següent.*
- f. [45r]: *Memorial de la mercaderia se troba en la cambra de la compania al primer de octubre 1644.*
- f. [45v]: *Memorial del que se va entregant a Miquel Grasian, comensant al primer de octubre 1644.*
- f. [52v]: *Comte de las aludas y cartrons se són conprats per comte de la companya a 21 de setembre 1635.*
- f. [53v]: *Jo, Joan Fillol, tinc rebut dels aministradós de la companya set dosenas de aludas ab los pre(u)s següens.*
- f. [54v]: *Comte nou de aludas comensant ha 8 de octubre 1637.*
- f. [55v]: *A 12 de octubre 1638 jo, Joan Fillol, tinc rebut dels aministradós de la companya las aludas següens.*
- f. [56r]: *Memorial dels llibres y mercaderia se troba en la canbra al 1 de octubre de 1645.*
- f. [56v]: *Memorial del que se va entregant a Miquel Bigorria comensant al primer de octubre de 1645, esent còsols Andreu Roure y Joseph Fretó, y, clavari, Joan Sopera.*
- f. [57r]: *Comte del diner se va rebent de Miquel Bigorria, venador, en lo present añ 1645.*
- f. [62v]: *Comte de la mercaderia se troba a la canbra vuy a 6 de maig 1646.*
- f. [63v]: *Memorial de la mercaderia va rebent Joseph Fretó, venedor, lo any 1646, comensant lo primer de octubre 1646.*
- f. [71v]: *Comte de la mercaderia donen a mossèn Josep Frató, venador, esent còsolls mossèn Miquel Païsa y mossèn Miquel Bigoria y, mossèn Agustí Maduxer, clavari, comensan a 6 de maig de 1647. Nostre Senyor los dexe ben acabar en hument de la confraria de Sant Jeroni. 1647.*
- f. [72v]: *Jo, Joseph Frató, tinc rebut dels còsolls y clavari de la confraria de Sant Jeroni dels llibretés lo següent.*
- f. [73v]: *Jo, Joseph Frató, tinc rebut dels còsolls y clavari de la confraria de Sant Geroni dels llibreTERS lo següent.*
- f. [74v]: *Jo, Josep Frató, llibreTER, tinc rebut dels còsolls y clavari de la confrariade Sant Geroni dels llibretés lo següent.*
- f. [75v]: *Comte de la mercaderia an dexada a la canbra mossèn Miquel Païça y mossèn Miquel Bigoria, còsolls, y mossèn Agustí Maduxer, clavari, en l'any 1646, als còsols de 1647 mossèn Agustí Maduxer y mossèn Salvador Feliu y mossèn Josep Frató.*
- f. [76v]: *Comte dels llibres estan en la canbra de 8 de octubre de 1647, esent còsolls mossèn Agustí Maduxer, mossèn Salvador Feliu, clavari mossèn Josep Frató, y, venader, mossèn Miquel Gràsia, y Joan Fillol portant los presents comtes.*
- f. [77v]: *Jo, Miquel Gràsia, tinc rebut dels còsolls y clavari los llibres següents.*

f. [78v]: Jo, Miquel Gràcia, llibreter, tinch rebut dels còsolls y clavari de la confraria de Sant Jeroni dels llibreters lo següent.

f. [85r]: Comte de la mercaderia an dexada en la cambra mossèn Agustí Maduxer y mossèn Salvador Feliu, còsolls en lo any 1647, y, clavari, a mossèn Joseph Fretó, analls còsolls de l'any 1648, que són mossèn Joan Sapera y mossèn Rafel Llorens, y, clavari, mossèn Joseph Soler. *Que nostre Señor los deix ben acabar.*

f. [86v]: Compte dels llibres se comensa a vendra a 13 de octubre de 1648, esents còsolls mossèn Joan Sapera y mossèn Rafel Llorens, y, clavari, mossèn Joseph Soler, y, venador, mossèn Miquel Gràcia. *Que nostro Señor los dexa ben administrar en augment de la confraria de Sant Jeroni dels llibraters, de 1648.*

f. [87v]: Jo, Miquel Gràcia, tinch rebut dels còsolls y clavari lo següent.

f. [89v]: 1649. Jo, Miquel Gràcia, tinch rebut dels còsolls y clavar{i} los llibres següens.

f. [91r]: Compte del valor té la cambra donat per Joan Sapera y Rafel Llorens, y, clavari, Luch Doran, donats als còsolls y clavari, que són Miquel Pajisa y Miquel Badia, y, clavari, Miquel Bigoria, del present any 1649.

f. [92v]: Comte dels llibres se comensan ha vendra a 2 de octubre 1649, esent còsolls mossèn Miquel Païsa y mossèn Miquel Badia, y, clavari, mossèn Miquel Bigoria, y, venador, mossèn Luch Duran. *Que nostre Senyor los dexe ben hacabar en hument de la confraria.*

f. [103r]: Compte del valor té la cambra, donat per los còsolls mossèn Miquel Pajisa y mossèn Miquel Badia en lo any 1650, donats als còsolls que són de dit any, mossèn Joseph Frató y mossèn Salvador Feliu, y, clavari, mossèn Agustí Maduxer, esents còsolls y clavari lo present any 1650.

f. [104v]: Compte dels llibres se comensan a vendra a 21 de octubre de 1650, esent còsolls mossèn Joseph Frató y mossèn Salvador Feliu, y, clavari, mossèn Agustí Maduxer, y, venador, mossèn Luch Doran. *Que nostro Senyor los dex ben acabar en augment de la confraria de l'any 1650.*

f. [108v]: Compte del valor té la cambra pres per inventari los còsolls se són trobats lo any 1651, trets per estrecció en casa de la Ciutat, són los següents: mossèn Joseph Soler y mossèn Rafel Llorens, y, clavari, mossèn Miquel Pajisa, lo any 1651, dic a 27 de satembre de dit any.

f. [109r]: Compte de la mercaderia, diner y débit se troba vuy en poder de la confraria de Sant Hierònim, és lo següent, vuy a 25 de setembre 1651.

f. [110v]: Compte dels llibres se comensan a vendra de la cambra a 3 de abril de l'any 1652, esent còsolls mossèn Joseph Soler y mossèn Rafel Llorens, y, clavari, mossèn Miquel Pajisa, y, venador, mossèn Miquel Gràcia. *Que nostro Señor los dex ben acabar en ament de la confraria de l'any sobredit.*

f. [115r]: Nota del que se troba en la cambra bont estan recòndides les stampes de la confraria, que se entrégan als còsolls y clavari del corrent any 1653, que són Llorens Soler y Joan Sapera, y, clavari, Miquel Pajissa, donat lo compte per Joseph Soler, present, y Rafel Llorens, absent, còsolls, y Miquel Pajissa, confirmat clavari per lo següent any.

f. [119r]: Nota del ques se troba en la cambra haont estant recòndidas las estampes de la confraria, que se entrégan als còsolls y clavari nous de l'any 1654, que són Rafell Llorens y Francesc Badia, y, clavari, Joseph Soler. *Que nostre Señor los dex ben acabar.*

f. [120v]: *Comte dels llibres se comènsan a vendra de la cambra a 20 de matg de l'any 1654, esent cònsols mossèn Refel Llorens y mossèn Francesch Badia, y, clavari, mossèn Joseph Soler, y, venador, mossèn Miquel Gràsia. Que nostro Señor los dex ben acabar en augment de la confraria, de l'any 1654.*

f. [121v]: *Comte dels llibres se comènsan a vendre de la cambra a 28 de novembra 1654, esent cònsols mossèn Joseph Soler y mossèn Ramon Buxeda, y, clavari, mossèn Francesch Badia. Que nostro Señor los dexe acabar, amén.*

f. [124r]: *Compte del valor se troba en la cambra, donats per los cònsols mossèn Rafel Llorens y mossèn Francesch Badia, y, clavari, mossèn Joseph Soler, esent cònsols en lo any 1653, donats als cònsolls que són de dit any, mossèn Joseph Soler y mossèn Ramon Boxeda, y, clavari, mossèn Francesc Badia, esent cònsols y clavari 1654.*

f. [125r]: *Compte dels llibres se comènsan a vendra de la cambra vuy, a 28 de novembre de 1654, esent cònsols mossèn Joseph Soler y mossèn Ramon Boxeda, y, clavari, mossèn Francesc Badia. Que nostro señor los dex ben acabar.*

f. [128v]: *Compte del valor se troba en la cambra donats per los cònsolls Joseph Soler y mossèn Ramon Boxeda, y, clavari, mossèn Francesc Badia, lo any 1655, donats alls cònsolls de dit any, que són mossèn Llorens Soler y mossèn Pera Aymerich, y, clavari, mossèn Joan Sapera, de 1655.*

f. [129v]: *Compte dels llibres se comènsan a vendra de la cambra dats per los cònsols de l'any 1655, primo, són los següents: mossèn Llorens Soler y mossèn Pera Aymerich, y, clavari, mossèn Joan Sapera, al venador del següent any, que és mossèn Joan Selma. És la mercaderia següent de dit any.*

f. [135v]: *Compte de la mercaderia de llibres se donan al venedor, dats per los cònsolls de l'any 1656 primo, són los següents: mossèn Salvador Fel.liu y mossèn Joan Selma, y, clavari, mossèn Joan Sapera. És la mercaderia següent.*

f. [148r]: *Comte del que han entregat, tant de mercaderia com ab dinés, Francesc Badia, clavari de l'any pasat, a Joan Sapera, cònsol en cap, y Dalmau Boxeda, cònsol segont, y, clavari, Salvador Feliu, tots llibraters de la confraria dels llibraters, a 3 de janer de 1661. És lo següent.*

f. [148v]: *Comte de la mercaderia ques comensa a vendra, esent cònsols Joan Sapera, llibrater, y Ramon Boxeda, llibrater y, clavari, Salvador Feliu, llibrater y, venador, Miquel Païssa, llibrater. Déu nos déxia ben administrar, amén. Comensant a 4 de janer 1661. És lo següent.*

f. [149v]: *Comte de la mercaderia comenso a donar a Joseph Soler, llibrater. És lo següent, a 29 de mars 1661.*

f. [153v]: *Nosaltres, los cònsolls y clavari de la confraria del gloriós Sant Hyerònim dels llibreters, essent cònsols Francesch Badia y Hyacinto Clariana, y, Miquel Païssa, clavari de dita confraria, y, venedor, Juan Selma.*